

BOLIGPRODUSENTENE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Deres ref.
Ref.nr. 201833013

Deres brev av:
27.03.2018

Vår ref.
LM

Dato:
25.05.2018

Høringsmerknader fra Boligprodusentenes Forening til forslag til endringer i kontroll av nettvirksomhet (anleggsbidrag)

Vi viser til høringsforslag til endringer i forskrift om kontroll av nettvirksomhet. Slik vi forstår høringsforslaget, så går det i korthet ut på at nettselskapene skal kreve anleggsbidrag fra alle kunder hvor kundens ønsker utløser anleggskostnader pga nettilknytning, økt kapasitet eller bedre kvalitet. Anleggsbidraget skal dekke hele eller deler av utløst anleggskostnad. Forslaget gjelder både forbrukskunder (uttakskunder) og kraftprodusenter (innmating på nett). Kundene skal også dekke kostnadene for alle nødvendige nettutredninger.

For investeringer i regional- og transmisjonsnettet slipper kunder å betale anleggsbidrag når innmatings- eller uttakskapasiteten er mindre enn 1 MW. Kunder med større kapasitet må betale, men kostnadsgrunnlaget skal multipliseres med en reduksjonsfaktor 0,5 for å ta hensyn til at investeringsbehovet i regional- og transmisjonsnettet også påvirkes av generell forbruksutvikling og forsyningsikkerhet, og at det derfor vil være feil å legge alle kostnader på kunden.

Som bakgrunn for forslaget viser NVE til at overgangen til lavutslippssamfunnet vil påvirke kraftnettet. De viser til at flere energiintensive næringer ønsker å etablere seg i Norge eller utvide eksisterende fabrikker, og at effektbehovet øker som en følge av elektrifisering av transportsektoren med ladestasjoner for elbiler, elektriske ferjer og landstrøm i havner. Nasjonale mål om å bygge ut mer fornybar kraftproduksjon fører også til at overføringskapasiteten må økes. NVE viser til at det for perioden 2016 -2025 er planlagt nettinvesteringer for ca. 140 mrd. kroner.

Dette er store beløp, og NVE peker på at anleggsbidrag er et viktig virkemiddel for å bidra til at nettet utvikles på en effektiv måte som ikke øker nettleien mer enn nødvendig. Anleggsbidraget skal gi kundene et prissignal som reflekterer kostnadene ved å be om effekt når kapasiteten er knapp. Intensjonen er at riktig prissignal skal gi kundene bedre grunnlag for å fatte beslutninger om å tilpasse seg med hensyn til etablering, lokalisering og dimensjonering. Kundene kan da gjøre egne tiltak for å redusere effektbehovet. Eksempelvis nevner NVE mulighet for å "*kjøre et batteri som begrenser effekttoppene nok til at det ikke er behov for en nettinvestering*".

Boligprodusentenes Forening er enig i at 140 milliarder kroner er mye penger. Ut fra en snever samfunnsøkonomisk teori kan det kanskje synes riktig at kundene basert på prissignal om effektkostnader skal iverksette egne tiltak for å redusere effektbehovet, slik at utbyggingen av nettet kan begrenses. Men nettet i Norge er gammelt og har uansett behov for utbedring. Som bakgrunn for høringsforslaget viser jo NVE til at store deler av nettet ble bygget for over femti år siden, og nå er modent for utskiftning.

De siste tiårene har netteierne forsømt å gjøre nødvendig investeringer i nettet, og det har bygget seg opp et etterslep av investeringer. Samtidig har eierne av nettselskapene årlig tatt ut milliardbeløp i utbytte. Fra 2008 til 2016 ble disse utbyttene mer enn fordoblet¹.

Vi peker på at nettet er en svært viktig del av infrastrukturen i samfunnet. Utskiftning, utbygging forsterking av nettet må derfor være et samfunnsmessig fellesansvar, og noe som må dekkes av fellesregningen. Det blir prinsipielt feil når høringsforslag legger opp til at utvidelser og forsterkinger av nettet skal betales av enkeltkundene, og ikke av netteier. Målet bør jo være lavest mulig kostnad for kundene og samfunnet totalt sett, og ikke lavest mulig investeringskostnad for nettselskapene isolert sett.

Norges befolkning passerte 4 millioner i 1975, 5 millioner i 2012 og det forventes 6 millioner i 2030. Denne befolkningsveksten skjer i hovedsak rundt de store byene, og sammen med overgangen til lavutslippssamfunnet med elektrifisering av transportsektoren, bidrar dette til større effektuttaket og behov for utbygging og forsterking av nettet.

Slik vi leser forskriftsforslaget, så hjemler det at slik samfunnsmessig helt nødvendig utbygging og forsterking av nettet skal belastes enkeltkundene som tilfeldigvis er "dråpen som får effektbegeret til å renne over". Vi peker på at det må bygges mange nye boliger for å dekke befolkningsveksten og demografiske endringer, og vi mener at pliktig anleggsbidrag som høringsforslaget legger opp til, i praksis vil være en ekstra skattlegging av nyboligkjøpere.

Vi mener også at det er uheldig at enkeltkunder skal dimensjonere effektuttaket sitt ut fra hva det utslitte nettet tåler av ekstrabelastning, og at kundene må investere i dyre forbrukstiltak som batteriløsninger for å unngå forsterking av nettet og enda dyrere anleggsbidrag. Dette fører bare til suboptimale løsninger der det kortsiktige målet blir å unngå anleggsbidrag, og man mister det langsiktige samfunnspektivet.

Vi savner slike samfunnsmessige vurderinger i høringsforslaget. og vi savner faktaopplysninger om hvor de planlagte nettinvesteringene på 140 milliarder kroner skal gjøres, hvordan investeringene skal finansieres, og hvor mye som forventes dekket gjennom anleggsbidrag.

NVE foreslår i § 16-11 at nettselskapet skal etterberegne faktisk påløpte kostnader når nettanlegget er ferdigstilt, og at kunden skal få tilbakebetalt differansen dersom innbetalt anleggsbidrag er større enn faktiske kostnad. Dersom de faktiske kostnadene er større enn

---

¹ <https://www.huseierne.no/nyheter/2018/skjult-ekstraskatt-over-nettleien/>

innbetalt anleggsbidrag, skal kunden dekke inntil 15 % overskridelse. NVE bruker håndverkertjenesteloven og bustadoppføringslova som begrunnelse for denne grensen på 15 %. Vi mener at dette er en misvisende og underlig sammenligning. Etter håndverktjenesteloven og bustadoppføringslova gjelder 15 %-grensen for prisoverslag på arbeid som skal utføres på timesbasis. Avtalen inngås mellom forbruker på den ene side og utførende som profesjonell part på den andre side. Forbrukeren har også frihet til å velge andre utførende.

For anleggsbidrag vil derimot avtalen være mellom utbygger (kunde) og netteier, og hvor begge i realiteten vil være profesjonelle parter. Netteier er videre i en monopolsituasjon, hvor kunde/utbygger ikke har noen andre alternativer. Det bør også kunne forventes bedre prosjekteringsunderlag og mer forutsigbare kostnader for nettinvesteringer enn for prisoverslag på arbeid som skal utføres på timesbasis av håndverkere. Boligprodusentene mener derfor at det blir feil å gi nettselskapene "blankofullmakt" til å få dekket inntil 15 % kostnadsoverskridelse, og støtter ikke foreslått § 16-11.

Oppsummert mener vi at høringsforslaget er basert på teoretiske betraktninger, og vi mener at høringsforslaget i for stor grad vektlegger netteiers interesser. NVEs oppgave virker å være å utforme et regelverk som sikrer at netteier får alle kostnader dekket og slipper all risiko. Med tanke på at netteier er monopolist; er dette uheldig.

Vi savner konsekvensvurderinger av hva forslaget vil bety for kundene, og vi etterlyser mer fakta og bedre dokumentasjon som underbygger forslaget. Vi mener derfor at høringsforslaget ikke er modent for beslutning.

Med vennlig hilsen
For Boligprodusentenes Forening

Per Jæger
Adm. direktør